

TINFO

Vi sitter
inte på
läktaren

Tidning för förtroendevalda i IF Metall
7/2020

02 IF Metall är med i
matchen om tryggare
anställningar

06 Nödvändig
klimatomställning
– men inte utan risker

12 Medlem fick rätt
mot Försäkringskassan

16 IF Metalls medlemmar
gör årets julklapp

**Fackligt arbete på
smittsäkert sätt**

IFMETALL

GRO TOLVA
Maria

Foto: Jenny Freijung

Tips

IF Metall är med i matchen om tryggare anställningar

Efter nya förhandlingar med Svenskt Näringsliv och PTK har IF Metall och Kommunal valt att ansluta sig till partsöverenskommelsen om LAS. Viktiga framgångar nåddes vad gäller visstid och hyvling.

Överenskommelsen är nu så bra att IF Metall ställer sig bakom den och därmed kan vara med i förhandlingarna mellan parterna och politiken om den kommande lagstiftningen. Det är viktigt för medlemmarnas anställningstrygghet, säger förbundsordförande Marie Nilsson.

Att IF Metall ansluter sig till partsöverenskommelsen innebär inte att förbundet har sagt slutgiltigt ja eller nej till hur anställningstryggheten ska förändras.

– I praktiken innebär det att vi har nått ett så bra förhandlingsresultat att vi är beredda att gå vidare i förhandlingar mellan parterna och politiken, säger avtalssekreterare Veli-Pekka Säikkälä och fortsätter:

– Först när de förhandlingarna är klara har vi ett reellt, slutgiltigt förslag att förhålla oss till och besluta om.

Förbättringar av hyvling och visstid

I frågan om visstid nåddes en stor framgång. I dag ska den som har varit visstidsanställd i minst 24 månader under en femårsperiod erbjudas en tillsvidareanställning. Mellan PTK och Svenskt Näringsliv ändrades regeln till 18 månader. I den nya överenskommelsen är det 12 månader.

– Vi har alltså lyckats halvera kvalificeringstiden för en tillsvidareanställning, från 24 till 12 månader. Och vi har satt spärrar

Bjud in oss till diskussion om LAS!

Vill du att IF Metalls ledning eller förbundsjurist ska vara med på ett digitalt möte i din klubb eller avdelning och prata om LAS? Då är du välkommen att skicka en förfrågan till kommunikationschef Åsa Märs, asa.mars@ifmetall.se.

mot ett eventuellt missbruk av reglerna genom att arbetsgivare som blandar visstider med vikariat för att slippa tillsvidareanställa ska betala skadestånd, säger Veli-Pekka Säikkälä.

Nytt system för kompetensutveckling

Bra system för kompetensutveckling och en viktig begränsning av långa inhyrningar är andra viktiga framgångar. De inhyrda och visstidsanställda, nästan 20 procent, ingår i dag inte i turordningsreglerna. Nästan 7 av 10 av IF Metalls medlemmar har inte fått någon kompetensutveckling det senaste året, visar medlemsundersökningar.

Det nya systemet för kompetensutveckling gör det möjligt att ta ledigt från jobbet och studera med 80 procent av lönen. Särskilt viktigt för industriarbetarna som måste anpassa sig till snabba tekniksprång. Medlemmarna behöver rustas med ny kunskap för att inte förlora jobben när arbetsuppgifterna förändras.

– Ett rejält system för kompetensutveckling kräver att staten går in med stora ekonomiska resurser – många miljarder. För det behövs en bredare uppgörelse mellan politiken och parterna, säger Veli-Pekka Säikkälä.

Vi sitter inte på läktaren

IF Metalls inställning har hela tiden varit att vara med och påverka framtidens LAS. När LO:s repskap beslutade att säga nej till partsöverenskommelsen beslutade man också att avsluta de LO-gemensamma förhandlingarna.

– Men det betyder inte att IF Metall sitter på läktaren. Otrygga anställningar och bristen på kompetensutveckling finns ju kvar och måste lösas. Därför är vi nu med i matchen och vi hoppas att fler LO-förbund ansluter sig, säger Veli-Pekka Säikkälä.

Uppdrag för medlemmarnas bästa

Alla fackligt förtroendevalda som förhandlat om uppsägningar vet att nuvarande LAS – lagen om anställningsskydd – är allt annat än trygg. Inhyrda och visstidsanställda räknas inte ens in och är de första att få gå.

– Anställningstrygghet har alltid varit en viktig fråga på våra kongresser och för vårt förbund, säger Michael Lyngsie, IF Metalls klubbordförande på Scania i Södertälje.

Kongresserna har också gett i uppdrag att organisationen måste göra något åt detta.

– Därför är det vår skyldighet mot medlemmarna att göra allt vi kan för att vara med och påverka, menar Michael Lyngsie.

Vi har samma önskan

När förhandlarna på Scania jämför den förkastade Toijer-utredningen och det bud som PTK antog, och nu även IF Metall och

Michael Lyngsie, IF Metalls klubbordförande på Scania i Södertälje. Foto: Peggy Bergman.

Kommunal sagt ja till, blir bilden mer nyanserad än den som beskrivs i debatten.

– Visst finns det saker som inte är bra, men många fler delar som skulle bidra till tryggare medlemmar, säger Michael Lyngsie och fortsätter:

– Därför ska vi självklart vara med och påverka vidare. För vi har ju samma önskan allihop, att göra det som är det bästa för medlemmarna.

TEXT: annette.lack@ifmetall.se

Nu påverkar vi LAS

För våra medlemmar är frågorna om trygghet och omställning avgörande.

Att LO sade nej till partsöverenskommelsen mellan PTK och Svenskt Näringsliv betydde inte att IF Metall lämnade walkover i LAS-frågan. Problemen med otrygga anställningar och bristen på kompetensutveckling finns ju fortfarande kvar och måste fortfarande lösas. Vi behövde hitta nya sätt att påverka.

Nu har ett viktigt steg tagits. IF Metall och Kommunal har anslutit sig till partsöverenskommelsen. Det blev möjligt efter tydliga förbättringar av reglerna om visstidsanställningar och hyvling av arbetstid.

Därmed kommer IF Metall och Kommunal att vara med i de fortsatta förhandlingarna mellan parterna och politiken om LAS.

Det är viktigt för oss. Vi behöver vara med och försvara våra medlemmars intressen. Vi kan inte låta de avgörande frågorna om trygghet och omställning lösas av andra. Och vi hoppas att fler LO-förbund ansluter sig.

Marie Nilsson, förbundsordförande

BLICK
FÅNGETLedigt till Kalle Anka? – Så
jobbar industriarbetarna i jul

Hallå där, Tommy Thunberg Bertolone, ombudsman på förhandlingsenheten. Hur jobbar medlemmarna i jul och nyår? Är det ledigt på julafton?

– Det är förstås olika ute i de lokala företagen. I vissa branscher som exempelvis processindustrin, där bland annat stålindustrin och kemisk industri ingår, kan inte produktionen stängas av utan går dygnet runt, året om. I dessa företag träffas lokala överenskommelser om att driften går i kontinuerligt treskift. Det vanliga är då att fem skiftlag schema-läggas för att produktionen ska gå dygnet runt alla årets dagar och alltså även vid alla storhelger. Sådana skift har en kortare arbetstid och arbetar mellan 33 och 34 timmar per kalendervecka beroende på överenskommelse.

– Det vanligaste är ändå att arbetstidsförläggningen på företagen är dagtidsarbete eller intermittenta skift-arbeten som pågår måndag till fredag. Det kan vara både tvåskift och treskift, men helgen är ledig. Även helgdagar som infaller under måndag till fredag är då lediga med bibehållen lön.

Är det alltså många av våra medlemmar som arbetar på julafton och röda dagar?

– Ja, det är inte ovanligt. Både julafton och nyårsafton. Det pratas ofta om att de som arbetar i vården stretar vidare på röda dagar, men då glömmar man att även många industriarbetare kämpar på.

Foto: Daniel Roos

Sjukförsäkringen
blir tryggare

Den 26 november meddelade socialförsäkringsminister Ardalan Shekarabi att regeringen ändrar reglerna för långtidssjuka. Poängen är att det ska bli lättare att vara sjukskriven även efter 180 dagar.

– Inte en dag för tidigt, det här har IF Metall krävt länge, säger Tomas With, vice förbundsordförande.

Regeringen anser, precis som IF Metall, att rehabiliteringskedjan i sjukpenningen behöver bli mer flexibel för att människor inte ska behöva förlora sin sjukpenning.

– Det är fullt rimligt att människor ska få vara sjuka tills de blir friska, säger Tomas With.

Uppgörelsen innebär att det mellan dag 180 och dag 365 ska bli lättare för långtidssjuka att skjuta upp prövningen mot normalt förekommande arbeten. Förutsättningen är att man kan visa att man troligen kan återgå till sitt gamla jobb vid dag 365. Lagändringen föreslås gälla från och med mars 2021 och är tänkt att bli en permanent förändring.

Foto: Daniel Roos

Gåva i stället för julkort

Även i år ger förbundet ett bidrag till organisationer som arbetar för jämlikhet, demokrati och mänskliga rättigheter, i stället för att skicka julkort. De organisationer som får en gåva är *Olof Palmes minnesfond*, *Anna Lindhs minnesfond* och *Musikhjälpen*.

Medlemsavgift 2021

Nästa år blir lägsta medlemsavgift 230 kronor per månad och högsta medlemsavgift 633 kronor per månad. På vissa arbetsplatser kan det tillkomma en klubb- eller försäkringsavgift. Läs mer om medlemsavgiften på ifmetall.se/medlemsavgift.

Foto: Daniel Roos

Digital extra kongress den 17 december

En digital extra kongress hålls den 17 december 2020, med samma ombud som skulle närvarat vid den ordinarie kongressen i november. På dagordningen står bland annat val av valberedning, styrelse och övriga förbundsuppdrag samt beslut om styrelsens ansvarsfrihet.

– Just nu är det omöjligt att veta när den ordinarie kongressen kommer att kunna genomföras. Och vi behöver ta vissa beslut, bland annat kring styrelsens ansvarsfrihet,

och vi behöver förrätta val. Därför har förbundsstyrelsen beslutat att vi ska hålla en digital extra kongress, säger Martin Gunnarsson, förbundssekreterare. Ombuden har fått tillgång till handlingarna via Easymeet Online. Övriga hittar dem på ifmetall.se/kongress. Kongressen kan även följas via en intern livesändning.

IF METALL
**EXTRA
KONGRESS**
17 december 2020

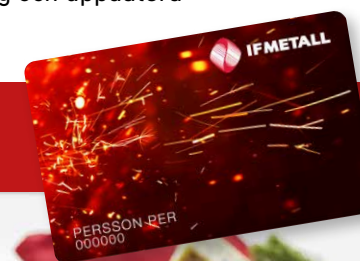
E-utbildning i GDPR – ny chans

Tidigare i höstas erbjöds du som förtroendevald en e-utbildning i GDPR. Vi kan se i statistiken att ni är många som har genomfört utbildningen, stort tack till er! Nu finns utbildningen på medlemssidorna för de som missade eller som vill gå tillbaka till utbildningen. Du hittar den under menyraden Uppdragsplatser/Uppdragsplats GDPR på medlemssidorna. Gå in redan i dag och uppdatera dina kunskaper.

Gör en god jul ännu godare hos Lidl

Tomten kommer tidigt till Lidl i år och stannar över nyår. Åtminstone om man är medlem i IF Metall. Då får du 20 procents rabatt på köp över 500 kronor, mot uppvisande av en kupong. Perfekt när du köper mat inför julafton, nyårsafton eller bara veckohandlar.

Gå in på medlemssidorna och vidare till LO Mervärdes erbjudanden för att hämta kupongen och visa upp den utskrivna eller digitalt i mobilen i Lidl-butiken. Erbjudandet gäller den 14 december 2020–3 januari 2021. Gäller ej vid köp av tobak, alkohol eller presentkort. Kan ej kombineras med andra kuponger.

Nödvändig klimatomställning – men inte utan risker

Tommy Andersson, klubbordförande på Hedin Bil i Mölndal.

Tips

På ifmetall.se/info kan du se film där Tommy och Johannes pratar om förändringarna på verkstadsgolvet.

Det pågår en omställning som inte syns så väl på utsidan. I bilarna som rullar på våra vägar tankas det nu allt oftare klimatvänliga bränslen och förbränningsmotorerna byts mot, eller kompletteras med, elmotorer och batterier.

Denna omställning påverkar även arbetet inne på bilverkstäderna.

– Det har blivit många fler elbilar och laddhybrider de senaste åren. Det blir färre motorrenoveringar och servicen blir mindre. Behövs inga oljebyten till exempel, säger Tommy Andersson, klubbordförande på Hedin Bil i Mölndal.

Tommy Andersson välkomnar utvecklingen ur klimatsynpunkt, men ser också hur den kräver arbetsmiljöarbete och kompetensutveckling.

– Det är kraftiga strömmar på runt 300 ampere. Du måste ha utbildning för att stänga av starkströmmen i bilarna, annars får du inte lov att skruva i dem.

På senare år har det även blivit vanligare med HVO100, en fossilfri diesel. Där råder osä-

kerhet kring risker för den som kommer i kontakt med själva bränslet eller dess ångor, något som Tommy menar behöver utredas mer.

Fackets roll i omställningen

Vad kan då facket göra för att omställningen ska bli så trygg som möjligt för medlemmarna?

– Vi måste bli duktigare på att göra riskbedömningar. Mycket av vårt arbetsmiljöarbete bygger ju på det. Det finns utbildningar inom facket om det också, så vi får utbilda oss den vägen, tycker Tommy Andersson.

Han lyfter också validering som ett bra verktyg, för att se vad medlemmarna behöver för utbildning.

– Både för de som är i branschen

och för nyanlända. Det är viktigt, eftersom vi har problem med att kompetensförsörja vår bransch. De som utbildas till mekaniker är också attraktiva inom andra serviceyrken, säger Tommy Andersson.

Tufft för mindre verkstäder

Biltillverkarna levererar hela tiden nya modeller och ny teknik, så ständig kompetensutveckling är ett måste. Tommy Andersson befarar att mindre verkstäder får problem med den framöver.

– Den är hyfsad för oss som jobbar på märkesverkstäder. Generalagenterna kräver att du ska ha vissa utbildningar för att få skruva i deras bilar. På mindre verkstäder blir det ett större problem, för utbildningar kostar en

hel del. De kommer inte klara de svåraste jobben och de har inte elutbildningarna.

En viss påfyllning av mekaniker kommer från gymnasieprogrammen. Tommy Andersson upplever att de är bra på den "vanliga" 12 V-elen, men att de inte är riktigt rustade för högspänning och elbilslära. Det får de lära sig när de kommer ut på verkstäderna. Han anar dock en skillnad mellan skolorna.

– Jag tycker det verkar lite bättre på Motorbranschcollege i och med att de kontrolleras för sin certifiering. De har grunden i alla fall. Sen kräver varje generalagent sin vidareutbildning.

TEXT:
daniel.k.hermansson@ifmetall.se
FOTO: Marie Ullnert

Tips

Tips från Johannes!

Johannes Mårtensson har jobbat som mekaniker sedan 2004. Han ser säkerhetstänket som den största förändringen sedan elbilarna började rulla in på verkstäderna. Han framhåller därför verkstadshandboken som extra viktig nu för tiden.

– Man skruvar fortfarande bil, men det är så starka strömmar, så tänk efter före. Kolla i verkstadshandboken. Det ska man alltid göra, men framför allt på en elbil.

Avtalsrörelsen rullar vidare med nya avtal

Samhalls förhandlare med delegation via Teams.

– Känns extra bra att ha rott avtalet i hamn då det är min sista avtalsrörelse innan pension, säger Leena Kyhlros, ansvarig förhandlingsombudsman, IF Metall.

Nytt avtal för glasindustrin är klart och gäller från den 1 januari 2021.

– Känns speciellt att förhandla detta avtal för mig då jag arbetade inom glasindustrin i 24 år, säger Anna Gustafsson, här tillsammans med Georgios Kontorinis, båda förhandlingsombudsmän på IF Metall.

Avtalet för de två kvarvarande sockerbruken i Sverige är klara och gäller från den 1 januari 2021. Förhandlade gjorde Mattias Johansson, sockerbruket i Örtofta, Eva Plume, sockerbruket i Arlöv, Ulrika Malmberg, IF Metall MittSkåne, Patrick Kihlberg, ansvarig förhandlare från förbundskontoret, samt chefen för IF Metalls förhandlingsenhet Håkan Hammarström.

Delegationer och ansvariga för förhandlingar av nya avtal inom IF Metalls alla branscher kämpar vidare för att nå i mål med att teckna nya avtal. Efter det att industrins åtta första avtal satte märket, nivån för industrin och övrig arbetsmarknad, har flera avtal blivit klara.

Några av dem är Samhall, Glasindustrin och Sockeravtalet, och flera slutförhandlingar pågår under denna tidnings produktion.

Exakt när de olika avtalen löper ut finns att läsa på ifmetall.se/avtal2020.

Låglönesatsning med i nytt avtal för Samhall

IF Metall och de övriga LO-förbunden nådde överenskommelse med motparten om nytt riksavtal för de anställda inom Samhall AB. Avtalet gäller från den 1 december i år och följer märkets nivå på 5,4 procent.

– Vi är extra nöjda över att vi också har fått igenom låglönesatsningen för de som jobbar på Samhall, säger Leena Kyhlros,

ansvarig förhandlingsombudsman för avtalet på IF Metall.

Avtalet berör drygt 23 000 anställda på Samhall och för en majoritet av dem spelar låglönesatsningen en betydande roll. Det har varit och är ett viktigt gemensamt krav från LO-facken i avtalsrörelsen. Satsningen höjer lönepottens storlek för de som tjänar under det överenskomna beloppet på 26 100 kronor.

– På Samhall har de flesta en lön som ligger under detta belopp och därför känns det extra bra att vi fick igenom det här, säger Leena Kyhlros.

Avtalsperioden sträcker sig från den 1 december 2020 och löper på under 34 månader framåt med lönerevision vid tre olika tillfällen. Datum och belopp för dessa löneökningar som kommer alla anställda till del är:

1 december 2020	495 kronor
1 oktober 2021	495 kronor
1 oktober 2022	428 kronor

TEXT: annette.lack@ifmetall.se

Fakta

Samhall AB har till särskild uppgift att skapa utvecklande arbeten åt personer med funktionsnedsättningar som medför nedsatt arbetsförmåga. Förhandlingarna sker gemensamt inom LO-förbunden Fastighets, GS, Handels, IF Metall, Seko, Kommunal, Hotell- och restaurangfacket och Transport. Motpart är arbetsgivarföreningen KFO.

Teknikskifte möts med kompetensutveckling i Dalarna

Inom IF Metall Dalarna, och dess grannavdelningar, är skiftet mot ny teknik och digitalisering tydlig. Det kräver ny kompetens. Därför ska cirka 150 medlemmar få utbildning.

Det handlar om att skydda medlemmarna mot att bli ersatta på grund av kompetensbrist och att öka deras anställningsbarhet.

– Mer välutbildad arbetskraft stärker också konkurrenskraften vilket skapar jobb, säger Lars Halvarson, avdelningsordförande i IF Metall Dalarna.

Dalarnas grannavdelningar såg samma problem och svaret var självklart kompetensutveckling för medlemmarna.

– Utan väldigt mycket pengar är det svårt att genomföra effektivt. Därför startade vi ett EU-projekt,

så kallat EFS-projekt, tillsammans med Dalarnas industriella utvecklingscentrum (IUC) och Unionen, berättar Lars Halvarson.

I slutet av sommaren stod det klart att projektet beviljats pengar. Just nu avgörs vilka företag som ska vara med.

– Normalt brukar intresset för sådant här vara lågt, men vi märker att både klubbar och företag verkligen vill vara med, säger han.

Den positiva inställningen ute på företagen tror Dalarnas ordförande beror på det fotarbete som avdelningen genomfört under flera år.

– Vi har lagt oss vinn om att besöka våra förtroendevalda och deras arbetsgivare så ofta det går. Det bygger förtroende.

Tanken är att de första företagen kommer igång med en utvärdering av de anställdas kunskaper, så kallad validering, i februari och att utbildningen ska ske under 2021.

– Det här kommer att skapa verkliga värden, både för våra medlemmar och för vår industri, säger Lars Halvarson.

TEXT: lisa.wernstedt@ifmetall.se

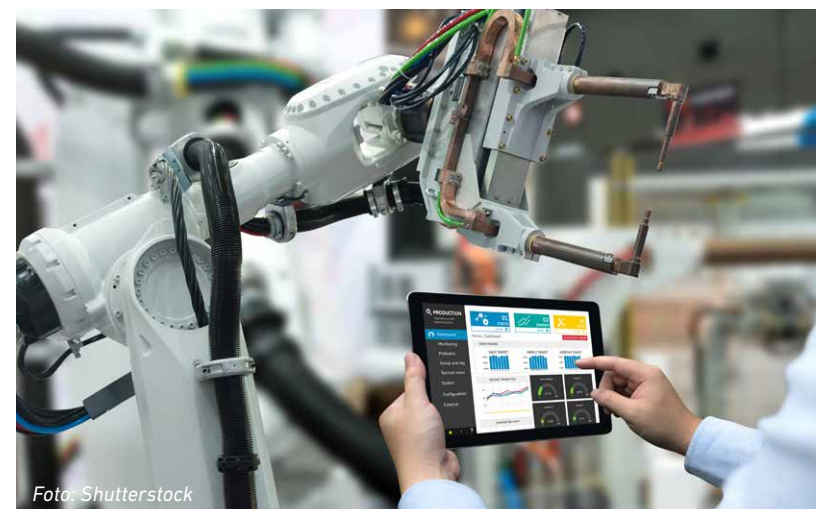

Foto: Shutterstock

Lars Halvarsons tips

- EU:s kvarnar mal långsamt, men de levererar. Ha tålamod!
- Du behöver inte vara EU- eller projektexpert. Det finns andra som kan!
- Ett bra nätverk och förtroende hos företag och klubbar är A och O.

Jimmy Thörnqvist, regional försäkringssamordnare IF Metall Höglandet.

Stig-Åke fick hjälp med livräntan

Hade inte Jimmy Thörnqvist engagerat sig i hans ärende hade han aldrig fått livräntan för arbets-skadan från 1970-talet uppräknad i dag.

– Jag blev jätteöverraskad, säger Stig-Åke Dahlborg, 66 år, som arbetar halvtid inom tillverkningsindustrin i Nässjö.

– Jag blev så glad, om inte Jimmy ringt mig och bett mig plocka fram alla gamla papper om livräntan och skadan, då hade jag missat ersättningen, berättar en tacksam Stig-Åke Dahlborg, 66 år.

Trygghetsförsäkring vid arbetsskada – TFA

Arbetar du på en arbetsplats med kollektivavtal omfattas du av avtalsförsäkringar. En av dessa – Trygghetsförsäkring vid arbetsskada, TFA – gäller om du råkar ut för olycksfall eller arbetssjukdom.

Det var i maj 1976, den andra dagen på nya jobbet, som olyckan var framme: Stig-Åke Dahlborg fick 16 000 volt genom kroppen. Det blev ambulans till Laxå sjukhus, sedan vidare transport till Karolinska sjukhuset i Stockholm. Där blev han kvar i ungefär ett år. Efter det väntade rehabilitering på hemmaplan.

Livränta täckte upp

Några år senare var han redo för arbetslivet igen, delvis förlamad och förvisso rullstolsburen, men svetsa och montera kan han. I dag

arbetar han på Industrilås i Nässjö, på halvtid. Inkomstbortfallet har täckts upp av livränta från Försäkringskassan.

Att livräntan inte följde med löneutvecklingen under årens lopp var ingenting han direkt reflekterade över. Inte förrän avdelningens regionala försäkringssamordnare Jimmy Thörnqvist hörde av sig.

– Han ringde mig en dag i samband med en kortare sjukskrivning och jag nämnde att jag haft livränta sedan 1970-talet. Då ville han kolla på mina papper, berättar Stig-Åke Dahlborg.

Afa betalade mellanskillnaden

– Paragraf 23 i TFA-villkoren är viktig. Där står att om förhållandena förändrats väsentligt kan omprövning ske, och 2008 slog Högsta domstolen fast hur det ska beräknas. Så jag började räkna och sedan kontaktade jag Afa Försäkring, berättar Jimmy Thörnqvist.

Efter ett års väntan kom beskedet: Stig-Åke Dahlborg hade gått miste om stora pengar, miljonbelopp rent av, i förlorad inkomst under årens lopp. I det här fallet trädde Afa Försäkring in och beta-

lade mellanskillnaden mellan livräntan och den inkomst han skulle haft om han hade arbetat.

Här finns ett stort mörkertal, påpekar Jimmy Thörnqvist:

– Det ligger nämligen i den enskildes intresse att bevaka livränteutvecklingen, villkoren är sådana att det är något man själv måste ansöka om. Därför ska man alltid kontakta sin försäkringsinformatör på arbetsplatsen, eller sin avdelning, om man har haft livränta i mer än tio år, säger Jimmy Thörnqvist.

TEXT: anneli.lundberg@ifmetall.se
FOTO: Sofia Beijer

Anmäl alltid alla arbetsskador, även om de går att fixa med plåster eller en kortare sjukskrivning. Har du ont i kroppen eller andra besvär, och misstänker att det beror på ditt jobb, ska du kontakta din försäkringsinformatör, ditt skyddsombud eller din avdelning.

Medlem fick rätt mot Försäkringskassan

Ärenden som handlar om brott mot våra centrala kollektivavtal driver förbundet oftast själv, medan LO-TCO Rättsskydds jurister vanligtvis tar de ärenden som rör lagbrott. Styrmir Olafsson är en av dessa jurister. Han drev ärendet med medlemmen som fick en sten i huvudet på jobbet, men ändå nekades livränta. Först efter att medlemmen fått rättshjälp ändrades beslutet.

Han fick en tung sten i huvudet på jobbet, men nekades trots det livränta. Först efter att medlemmen fått rättshjälp ändrades beslutet.

Styrmir Olafsson, jurist på LO-TCO Rättsskydd, som drev fallet, berättar: – Han träffades av den 50 kilo tunga slaggstenen, förlorade medvetandet och blev därefter sjukskriven. Efter rehabilitering kunde han återvända till jobbet, men då med nedsatt arbetsförmåga.

Trots det nekade Försäkringskassan mannen livränta. Han hade en begynnande MS (multipel skleros), en neurologisk sjukdom, vilket Försäkringskassan menade

gav honom besvären som gjorde att han inte kunde arbeta fullt ut.

– Med vår hjälp kunde medlemmen begära omprövning av beslutet, men Försäkringskassan vidhöll sin bedömning, säger Styrmir Olafsson.

Först efter att Rättsskyddet överklagat till förvaltningsrätten ändrade Försäkringskassan sin inställning och medlemmen fick då rätt till livränta.

TEXT: anneli.lundberg@ifmetall.se

Rättsskyddet – vår alldeles egna juristbyrå

Visste du att facket har en egen juridisk byrå? Sedan starten 1971 har LO-TCO Rättsskydd haft över 70 000 ärenden. Varje år drar byrån in mellan 200 och 250 miljoner kronor åt förbundens medlemmar genom vunna mål.

LO-TCO Rättsskydd ägs av LO till 90 procent och av TCO till 10 procent. Där jobbar ett trettiotal jurister, bland annat för IF Metalls medlemmars räkning.

Juristernas uppgift är att driva rättsliga processer i domstolar, i huvudsak inom arbetsrätt och socialförsäkringsrätt. De vinner en hel del ärenden, vilket gjort att många medlemmar fått både upprättelse och rätt till extra ersättningar för sina arbetsrelaterade skador och sjukdomar. Den juridiska hjälpen ingår i medlemskapet och kostar alltså inte något extra.

Några av de ärenden som Rättsskyddet driver är också principiellt viktiga på så vis att de har stor betydelse för framtida rättstillsämpning.

ersättning eller göra en arbets-skadeanmälan, kan man alltid be det lokala facket om hjälp.

På våra klubbar och avdelningar runt om i landet finns duktiga försäkringshandläggare och trygghetsansvariga som kan driva olika typer av försäkringsärenden gentemot exempelvis Försäkringskassan eller Afa Försäkring. Vid ett mer komplicerat arbetsskadeärende kan det lokala facket skicka in en ansökan om rättshjälp.

När en ansökan om rättshjälp kommer in till förbundskontoret granskas ärendet först av en ombudsman och en jurist på LO-TCO Rättsskydd. Är den gemensamma bedömningen att det finns en möjlighet att driva ärendet med framgång beviljas rättshjälp.

kommelse kan det lokala facket vända sig till förbundskontoret med en begäran om central förhandling.

När en begäran om central förhandling kommer in granskas den av en ombudsman samt förbundsjuristen, som bedömer om ärendet ska drivas vidare.

Om inte heller den centrala förhandlingen når en överenskommelse är det ytterst avtalssekreteraren som beslutar om ärendet ska drivas vidare till Arbetsdomstolen (AD).

Ärenden som handlar om brott mot våra centrala kollektivavtal driver förbundet oftast själv, medan Rättsskyddet vanligtvis tar de ärenden som rör lagbrott.

Så går det till

Rättshjälp i försäkringsärenden

Om man som medlem i IF Metall har drabbats av en arbetsskada eller arbetssjukdom och behöver hjälp, exempelvis med att begära

Rättshjälp i arbetsrätt

Om man som medlem vill ha hjälp med att driva ett arbetsrättsligt ärende ska man kontakta det lokala facket. Om det bedöms att något fel begåtts, exempelvis uppsägning på felaktiga grunder, begärs först en lokal förhandling. Om parterna inte når en överens-

Rättshjälp i siffror 2019 för IF Metalls medlemmar

- 81 ansökningar om rättshjälp i försäkrings- och arbetsrättsärenden.
- 57 beviljade ansökningar.
- 95 ärenden avslutas.
- 38,5 miljoner kronor i resultat till berörda medlemmar.

Fackligt arbete på smittsäkert sätt

Att avtalsförhandla under pandemin är en utmaning i sig. När även de lokala förhandlingarna är klubbade och klara måste resultatet återkopplas till medlemmarna så att de känner sig delaktiga och nöjda. Men hur gör vi det på ett smittsäkert sätt?

Ingenting är som vanligt, men förhandlingarna måste såklart genomföras ändå. Vi har precis påbörjat vår digitala lönerrevision, säger Maria Berge Johansson, som är terminalarbetare på LKAB och aktiv i klubbstyrelsen.

Hon berättar att i gruvan har man fortsatt att producera i samma takt som tidigare, men med särskilda begränsningar kopplade till covid-19. Det är fler säkerhetsgenomgångar nu och besöken i matsal och fikarum är schemalagda. Arbetstiderna har justerats så de anställda slipper mötas i skiftskarvar och entreprenörerna har fått egna utrymmen.

Digital lönerrevision

När det gäller det fackliga arbetet är det främst digitala alternativ som gäller.

– Vi försöker ha möten och träffar via Teams, som nu under lönerrevisionen. Sedan har arbetsgivaren ett videokonferenssystem som vi kan nyttja när vi ska ha möten med de andra gruvklubbarna i regionen.

Digitala medlemsmöten, däremot, tror klubben inte riktigt på.

– Nej, långt ifrån alla i gruvan har tillgång till datorer under arbetstid, så vi har valt att informera på intranätet i stället. Och vi har precis startat ett instagram-konto, där vi lägger ut kortare sammanfattningar om vad som händer, säger Maria Berge Johansson.

Gäller att vara påhittig

Det gäller att vara innovativ och hitta alternativa sätt att finnas tillgängliga och synliga för medlemmarna.

– Eller snarare trimma de arbetsformer vi redan har, säger Tobias Stensson Närvä, som är lokförare på LKAB i Kiruna och även sitter med i avdelningsstyrelsen för IF Metall Malmfälten.

Han berättar att i Kiruna har avdelningen stängt sin expedition, man tar endast emot förbokade besök. Ombudsmännen nås på telefon och via Teams. Alla möten sker helt digitalt – till och med repskapet.

– Samtidigt är det här med distans inte något helt nytt för oss. I vår avdelning ingår tre kommuner, Pajala, Kiruna och Gällivare, som tillsammans täcker ungefär tio procent av Sveriges yta. Så vi är vana att jobba med geografiska avstånd och att inte alltid kunna träffas fysiskt, säger Tobias Stensson Närvä.

TEXT: anneli.lundberg@ifmetall.se

FOTO: Fredric Alm

Tips för bra digitala möten

Att mötas fysiskt kanske är det som faller sig mest naturligt för oss. Det finns dock mängder av fördelar med digitala möten: de är mer miljövänliga, ofta mer tidseffektiva och mer lättillgängliga. Samtidigt kräver de struktur för att bli lyckade. Därför är det en god idé med gemensamma spelregler, precis som för vanliga möten.

1. Stäng alltid av mikrofonen på datorn (eller telefonen) när du inte ska prata. Även om du själv tycker att du är tyst hörs vissa ljud väldigt tydligt i andra änden. Om du inte vet hur man gör – fråga någon av de andra mötesdeltagarna innan mötet.
2. Sätt gärna på kameran. Mötet kan bli både effektivare och trevligare om ni kan se varandra.
3. Fokusera på mötet. Det är ingen bra idé att mejla eller svara på sms när mötet pågår.
4. Prata inte rakt ut i luften, utan begär ordet som du skulle gjort under ett vanligt möte. Till exempel genom att använda räckta upp handen-funktionen, chatten eller olika snabbreaktioner när du vill delta, utan att avbryta en pågående dragnig eller diskussion.
5. Utse alltid en mötesledare (om denne inte är självklar från början) som håller ordning och fördelar ordet. Och du som är mötesledare, glöm inte att hålla koll på handuppräckningar samt frågor och kommentarer i chatten.

– Den fackliga verksamheten måste rulla på trots pandemin, menar Tobias Stensson Närvä och Maria Berge Johansson på LKAB i Kiruna.

Tipsa oss!

Hur löser du den fackliga verksamheten på din arbetsplats under coronapandemin? Hör av dig till info@ifmetall.se så fler får veta.

IF Metalls medlemmar gör årets julklapp

På Trangia AB i Trångsviken råder en hektisk verksamhet. Där tillverkar man nämligen årets julklapp – stormköket. En pryl med nära 100 år på nacken som åter har blivit högaktuell.

Det är vansinnigt kul och lite panikslaget, säger Tommy Hasselrot, IF Metalls ombud på arbetsplatsen.

Produktionen har på kort tid fördubblats. Coronapandemin har gjort att fler och fler har upptäckt den svenska naturen. Friluftslivet med vandringar i skog och mark blomstrar. Givetvis vill man samtidigt njuta av något gott att äta eller ta sig en kopp kaffe. Då är stormköket perfekt.

– Det är faktiskt ett helt komplett kök i ett litet praktiskt format som knappt väger något alls, säger Tommy Hasselrot.

En lättviktare som gör stor nytta

Vikten varierar mellan 600 gram på den minsta och upp till 1 300 gram på den största modellen. Stormköket väger lätt, men går att laga till det mesta på. Liksom många av de anställda är det något som Tommy Hasselrot själv gör regelbundet.

– Ja, det händer ganska ofta att vi mitt i veckan bestämmer oss

hemma att nu tar vi stormköket och middagsmaten med oss och lagar till den nere vid sjön. Det smakar alltid extra gott att äta utomhus.

Men även om stormköket är årets julklapp 2020 så tillverkar medlemmarna på Trangia en produkt som blivit än mer populär. Matdosan i aluminium som har blivit en enorm exportsuccé till nästan uteslutande Japan.

– Tidigare gjorde vi 7 000 – 8 000 matdosor om året. Nu gör vi 360 000 stycken! Nästan uteslutande till Japan, berättar Tommy Hasselrot.

Matdosan slår rekord

Framgången med denna produkt tror man beror på att den medverkade i en av de populära mangaserierna i Japan.

– Men det är ju också en väldigt praktisk produkt som effektivt håller maten varm fram till lunchdags. Men de använder den även redan vid tillagningen av måltiden som en liten ångkokare, menar Tommy Hasselrot.

Ökad produktion kräver fler industriarbetare och på bara det år som Tommy Hasselrot har varit anställd har det skett stora förändringar.

– Vi var 32 stycken på lönelistan när jag började här. I dag är vi 54 personer.

Några problem med jobb är det med andra ord inte.

– Tvärtom, och det är fler på väg in att anställas, berättar Tommy Hasselrot.

Det som i stället upptar tiden just nu är att lägga pusslet så att även de som tillverkar årets julklapp ska få lite julleghet.

– Och det ska nog gå bra, säger Tommy Hasselrot.

För jämsides med att jobba för fullt så är Tommy Hasselrot och några av arbetskamraterna igång med att starta en IF Metallklubb på företaget.

– Ja, vi börjar ju bli så många så det kändes som att det var dags och fram till årsmötet så fungerar vi som en tillfällig klubbstyrelse.

TEXT: annette.lack@ifmetall.se

FOTO: Tommy Hasselrot, privat

FÖRSÄKRINGSNYHETER 2021

Jämlika kvalifikationsregler från årsskiftet

Efter årsskiftet blir det samma kvalifikationsregler för dig som har anpassat arbete, som för den som är fullt arbetsför, i sjuk- och efterlevandeförsäkringen.

Det var en skrivelse från medlemmar på Samhall till förbundsstyrelsen, med önskemål om jämlika kvalifikationsregler, som gjorde att frågan utreddes av förbundet tillsammans med Folksam. Redan den 1 januari 2021 ändras reglerna.

Efter årsskiftet får alltså den som har ett anpassat arbete slippa den nuvarande kvalifikationstiden på två år i sjuk- och efterlevandeförsäkringen.

– Nu blir det samma regler för alla, oavsett var man arbetar eller om man har skador sedan tidigare. Försäkringen blir helt enkelt solidarisk, säger Michael Kinell, försäkringsansvarig på förbundskontoret.

– Det enda som krävs är att man ska ha varit fullt arbetsför i 90 dagar innan man kan nyttja sjukdelen i försäkringen, men så är det för alla medlemmar.

Har du frågor? Prata med din försäkringsinformatör eller gå in på [folksam.se/ifmetall](https://www.folksam.se/ifmetall) för att läsa mer. De nya villkoren finns tillgängliga från den 1 januari 2021.

Foto: Bea Tigerhelm

Höjda åldersgränser för vissa medlemsförsäkringar

Från den 1 januari 2021 höjs åldersgränsen för hur länge du kan få ersättning från vissa medlemsförsäkringar.

I dag gäller medlemsolycksfallsförsäkringen, som ingår i medlemskapet, som längst till 67 år om man kvarstår i arbete. Den tilläggsförsäkring som man frivilligt kan komplettera med för en högre ersättning gäller dock bara till 65 år. Från årsskiftet ändras dock reglerna: från den 1 januari 2021 höjs åldersgränsen även på tillägget till 67 år.

Även åldersgränsen på sjuk- och efterlevandeförsäkringen höjs från den 1 januari 2021 till 67 år om man fortfarande kvarstår i arbete. Strax innan man fyller 65 år skickar Folksam ut ett brev där man uppmanas att kontakta försäkringsbolaget om man avser att arbeta efter 65 år.

I skriften *Försäkrad i IF Metall* kan du läsa mer om vilka försäkringar som ingår i det fackliga medlemskapet. Den finns i IF Metalls webbshop.

Höjd a-kassa kan göra tilläggsförsäkringen onödig

Nu när regeringen har beslutat att förlänga den tillfälligt höjda ersättningen från a-kassan kan ersättningen från din inkomstförsäkring minska.

Inom kort kommer därför Folksam att skicka ett brev till alla som valt att teckna tillägg till sin inkomstförsäkring. I brevet uppmanas du att kontakta Folksam om du har en lön under 33 000 kronor i månaden. Tanken är att du inte ska betala för en tilläggsförsäkring som du inte har någon nytta av.

Har du en lön under 33 000 kronor i månaden? Hör i så fall av dig till Folksam om du har frågor eller vill avsluta din tilläggsförsäkring.

BLICK
FÅNGETArbetsmiljöstipendium
till eldsjäl i Sandviken

Agneta Strand, CNC-operatör, huvudskyddsombud och klubbordförande på Sandvik Coromant i Sandviken, får årets arbetsmiljöstipendium från Prevent.

De senaste 14 åren har Agneta Strand ägnat sig på heltid åt de fackliga uppdragen och det är för sina insatser som skyddsombud som hon nu uppmärksammas.

– Det känns jätteroligt och hedrande att få stipendium för arbetsmiljöarbetet – och att bli nominerad med så fina ord.

Nomineringen kom från en av arbetsmiljöingenjörerna på arbetsplatsen: "Agneta tänker alltid på sina medarbetare i första hand. Ingen skall behöva skada sig på jobbet. Hon har ett stort engagemang i arbetsmiljöfrågor och kommer med goda idéer och frågeställningar som hjälper oss att arbeta med ständiga förbättringar."

– Vi har gjort en jätteresa från noll till där vi är i dag, med ett bra arbetsmiljöarbete. Operatörer, chefer och tjänstemän, alla har varit med på den resan. Det här hade jag aldrig klarat själv, säger Agneta Strand.

Prevents arbetsmiljöstipendium delas varje år ut till ett skyddsombud och en chef som arbetar aktivt för att utveckla arbetsmiljön på sina arbetsplatser. Priset är ett utbildningsstipendium på 15 000 kronor.

Foto: Britt Mattsson

Foto: Bildteamet i Halmstad

Alla har
rätt till ett skyddsombud!

Just nu pågår IF Metalls kampanj till stöd för regionala skyddsombud, RSO. Flera partier och organisationer vill ersätta RSO med statliga rådgivare från Arbetsmiljöverket. Något som skulle slå hårt mot framför allt mindre arbetsplatser utan egen skyddskommitté.

Kampanjen riktar framför allt till politiker och andra makthavare och förklarar hur RSO arbetar och varför det är livsviktigt att de finns kvar. Kampanjens budskap hittar du på ifmetall.se/rso.

Sök LO:s feministiska
stipendium

För tredje året i rad utlyser LO ett stipendium på 50 000 kronor för facklig feminism. Priset delas ut till en eller flera fackligt aktiva som vill genomföra ett projekt eller en aktivitet med syfte att stärka det fackliga feministiska jämställdhetsarbetet på arbetsplatsen, inom facket eller i arbetslivet i stort.

Stipendiet utlyses den 21 november varje år på årsdagen av det fackliga upploppet #inteförhandlingsbart och delas ut av LO:s ordförande den 1 maj. Ansök senast den 31 januari 2021. Läs mer på lo.se/start/nyheter.

Oro, mer stress och högre arbetsbelastning
för industrins arbetare under pandemin

Under coronapandemin har industriarbetare över hela landet fortsatt att gå till sina arbetsplatser för att upprätthålla produktionen. Många är missnöjda med hur arbetsgivarna organiserat arbetet under pandemin. Det framgår av IF Metalls årliga arbetsmiljöenkät, utförd av Novus.

Var fjärde av IF Metalls medlemmar är orolig för att smittas av coronaviruset, och nära var femte är missnöjd med hur arbetsgivaren agerat under pandemin. Det kan handla om att det är svårt att hålla avstånd till arbetskamrater och kunder och att det varit brist på handsprit eller

annan skyddsutrustning.

Trots att vissa av IF Metalls medlemmar varit helt eller delvis permitterade under perioder sedan i våras är det också många som upplevt mer stress och ökad arbetsbelastning under pandemin.

– Troligen har den speciella situationen under coronapandemin lett till att det dagliga arbetet med arbetsmiljöfrågor hamnat på undantag. Den nedåtgående trenden måste brytas. Just i nuvarande situation är arbetsmiljöarbetet extra viktigt, säger förbundsordförande Marie Nilsson.

Läs mer på ifmetall.se.

• ORO
• STRESS
• HÖGRE ARBETSBELASTNINGEtt MENSkligare arbetsliv
– temat för 8 mars 2021

Sedan beslut av kongressen 2017 tar förbundet centralt fram ett årligt tema för internationella kvinnodagen. År 2021 är temat Ett MENSkligare arbetsliv.

– Jag är så pepp på det här temat! Vi har alla olika kroppar och livssituationer, det är viktigt att tillgodose olika individers behov på arbetsplatsen, säger Fanny Högrell, IF Metalls organisationsenhet.

– Det handlar om att möjliggöra för alla människors arbetsdeltagande och välmående på jobbet, oavsett om vi menstruerar eller inte, säger Fanny Högrell.

Alla menstruerande personer har vissa gemensamma grundläggande behov som behöver tillgodoses. Det kan till exempel handla om att ha tillgång till väl utrustade toaletter på arbetsplatsen och förståelse för att menscykeln kan påverka välmående.

Målet är att sprida ökad kunskap om mens kopplat till arbetsmiljö. Det planeras för webinarium och utbildningsinsatser. Förbundskontoret kommer att ta fram material som skickas ut till avdelningarna och klubbarna i god tid före den 8 mars.

Vill du veta mer? Kontakta Fanny Högrell på IF Metalls organisationsenhet, fanny.hogrell@ifmetall.se.

Foto: Bea Tigerhelm

Dags för utbildning? Nu finns nästa års fackliga kurser samlade i *Studiekatalog 2021* som du hittar i IF Metalls webbshop.

Knep & knåp
SUDOKU

4				5	1	9		
		1				4	7	3
	8	3		7	9			2
	9	4		8			2	
	7		9					4
			2		7	1		
3							9	
		2	1		8		4	
			6		4		8	7

God jul
& gott nytt år!

INFO

I tidningen Info hittar du som förtroendevald tips och goda idéer från IF Metalls arbetsplatser runt om i landet. Tidningen ges ut med 10 nummer per år.

Ansvarig utgivare Åsa Märs

Redaktion Victoria Enbäck, Daniel Hermansson, Mikael Hägg, Annette Lack, Nina Lindman Flores, Anneli Lundberg, Åsa Petersen, Jesper Pettersson, Anna Sjögren, Annika Tripke-Lund, Lisa Wernstedt

Telefon 08-786 80 00 (växel)

E-post info@ifmetall.se

Grafisk form Graphera/Johanna Bjuhr Escalante

Tryck Sib-Tryck Holding AB

Följ IF Metall i sociala medier

